

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 24646/2024
15.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца мал. АА из ..., чији је законски заступник мајка ББ из ..., чији је пуномоћник Милена Миљевић, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., сада са боравиштем у Швајцарској, чији је пуномоћник Бранкица Митић, адвокат из ..., ради издржавања, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 718/23 од 05.04.2024. године, у седници одржаној 15.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 718/23 од 05.04.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Смедереву П2 582/22 од 29.08.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев па је тужени обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног АА рођеног ...2018. године плаћа месечно (нето) износ од 11% од редовних месечних новчаних примања туженог, умањен за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од 08.09.2022. године па док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, с тим што ће све доспеле неизмирене месечне рате тужени исплатити одједном у року од 15 дана од дана пријема те одлуке и то тако што ће наведени износ уплатити ББ на рачун који се води код „Банка ...“ АД Београд број ..., све под претњом принудног извршења. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев преко износа досуђеног у ставу првом изреке пресуде, односно преко износа 11% од редовних месечних новчаних примања туженог, умањен за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања, па до укупно траженог износа од 35% од редовних месечних новчаних примања туженог, умањен за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања, које би тужени, сада са боравиштем у Швајцарској, био дужан да плаћа од 01. до 05. у месецу за текући месец, законској заступници малолетног АА мајци ББ уплатом на текући рачун који се води код „Банка ...“ АД Београд почев од 16.03.2021. године као дана подношења тужбе па док за то постоје законски услови, као неоснован. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Ставом четвртим изреке, одбијена је и предложена привремена мера да се тужени обавезе да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног тужиоца плаћа месечно износ од (нето) 30% редовних месечних новчаних примања туженог умањен за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање, у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања сваког 01. до 05. у месецу за текући месец почев од 16.03.2021. године, као дана подношења тужбе, па док за то постоје законски услови или док се ова одлука не измени, с тим што ће све доспеле а неизмирене месечне износе тужени исплатити одједном, у року од 15 дана од дана пријема ове одлуке и то тако што ће наведени износ платити ББ на рачун који се води код „Банка ...“ АД Београд, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 718/23 од 05.04.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђено решење којим је одбијен предлог за одређивање привремене мере садржане у ставу четвртим изреке пресуде Основног суда у Смедереву П2 582/22 од 29.08.2023. године. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Смедереву П2 582/22 од 29.08.2023. године у ставовима првом, другом и трећем изреке. Ставом трећим изреке, одбијено је преиначење тужбе учињено на рочишту за главну расправу од 29.08.2023. године. Ставом четвртим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног АА плаћа поред досуђеног износа од 200 CHF у динарској противвредности, месечни износ од још 150 CHF у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од 16.03.2021. године као дана подношења тужбе па све док за то постоје законски услови или се ова одлука не измени, с тим што ће све доспеле а неизмирене месечне износе исплатити одједном, у року од 15 дана од дана пријема преписа одлуке и то тако што ће наведени износ уплатити законској заступници малолетног тужиоца, ББ на рачун који се води код „Банка ...“ АД Београд на број ..., док се у преосталом делу од укупно траженог износа од 600 CHF у динарској противвредности, за износ од 250 CHF у динарској противвредности тужбени захтев тужиоца одбија као неоснован. Ставом петим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на ревизију.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињених пред другогостепеним судом на које се неосновано указује у ревизији.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац малолетни АА рођен ...2018. године из ванбрачне заједнице законске заступнице малолетног тужиоца ББ и овде туженог. Правноснажном пресудом Основног суда у Смедереву П2 157/21 од 11.05.2022. године малолетни АА поверен је на самостално вршење родитељског права законској заступници – мајци ББ. Његово пребивалиште је утврђено на адреси мајке у

... број ..., а контактирање између малолетног АА и његовог оца ВВ одвијаће се у складу са договором између родитеља. Делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног тужиоца плаћа месечно износ од 200 CHF у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања почев од дана подношења тужбе 16.03.2021. године па убудуће. У преосталом делу тужбени захтев преко досуђеног износа од 200 CHF до траженог износа од 600 CHF у динарској противвредности према средњем курсу НБС на дан плаћања одбијен је као неоснован и у том делу је пресуда укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Малолетни АА је пошао у вртић у септембру 2021. године. За њега мајка издваја месечно 3.800,00 динара док га је у претходном периоду чувала жена коју је законска заступница плаћала 25.000,00 динара. Малолетни тужилац је дете са уобичајеним потребама које на месечном нивоу износе између 60.000,00 и 70.000,00 динара, које обухватају трошкове за исхрану, одећу, обућу, хигијену, пелене, трошкове прибора за едукацију, здравствене потребе, трошкове вртића, чију висину је тужени учинио неспорним на рочишту пред другостепеним судом од 05.04.2024. године. Законска заступница малолетног тужиоца је запослена на месту сарадника у ... у ... и месечна зарада је око 75.000,00 динара. Има кредит који износи 30.000,00 динара. Заступник малолетног тужиоца је и сувласник на 1/3 куће у улици ... број .. у ..., која се састоји од гараже у приземљу, једнособног стана на првом спрату и двособног стана на другом спрату са правом коришћења на кат. парц. .. од 3,39 ари, на којој се кућа налази. Мајка малолетног тужиоца има расход у износу од 2.100,00 динара годишње на име пореских обавеза. За комуналне трошкове, струју, воду, интернет, телефон, осигурање за ауто, гориво и паркинг сервис, месечно издваја око 40.000,00 динара. Тужени живи у Швајцарској, запослен је на неодређено време као монтер на градњи Има двоје деце, сина ГГ рођеног ...2001. године и ћерку ДД рођену ...2004. године у чијем издржавању учествује заједно са својом супругом. Тужичев син ГГ похађа занатску индустријску струковну школу „БТ“ од 01.08.2021. године а школовање траје до 31.07.2024. године са стручном праксом и исти остварује одређене приходе с тим што му се у исто урачунава и месечна карта за превоз од 300 CHF и књиге које плаћа на годишњем нивоу од око 2.000 CHF. Ћерка ДД након пунолетства наставила је школовање са периодом трајања од 01.08.2022. до 30.07.2024. године у струковној школи „ЕЕ“. Тужилац је закључено са мартом 2021. године остварио просечну зараду од 5.228 CHF. Међутим, исти има обавезу плаћања одређеног пореза који није платио држави у просеку од око 1.558 CHF до 1.922 CHF. Произлази да тужилац у просеку остварује зараду на месечном нивоу око 3.715,60 CHF. Тужени плаћа стан у Швајцарској – закупнину 2.000 CHF, обавезно животно и здравствено осигурање од по 500 CHF месечно и месечни порез од око 800 CHF, рачун за интернет и телефон око 300 CHF. Не поседује непокретну имовину нити аутомобил, бави се додатним пословима с обзиром да му је радно време од 6 ујутру, с тим што се кући враћа око 18 часова јер путује из места у место. Не остварује деџи додатак у Швајцарској за малолетног АА. Стан који је тужени са супругом купио раније на кредит одузет му је због дуговања и сада исти стан користе као закупци. Првостепени суд је утврдио да је минимална сума издржавања према решењу Министарства за рад и запошљавање, борачка и социјална питања од 01.09.2023. године у висини од 44.480,00 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да на име доприноса за издржавање малолетног тужиоца плаћа 11% од редовних месечних новчаних примања, док је у преосталом делу тужбени захтев (до тражених 35% од редовних месечних новчаних примања туженог) тужбени захтев одбио.

Апелациони суд је након одржане расправе пред тим судом, делимично усвојио тужбени захтев тужиоца и обавезао туженог да малолетном тужиоцу на име доприноса за издржавање преко досуђеног износа од 200 CHF у динарској противвредности плаћа још износ од 150 CHF. У преосталом делу до траженог износа од 600 CHF је тужбени захтев одбио. Другостепени суд је одлуку донео, имајући у виду одредбе чл. 160, 161. и 162. Породичног закона, где је предвиђено да се издржавање може одредити на други начин, те да сходно члану 73. ПЗ тужени има обавезу да допринесе издржавању малолетног АА. Даље је закључио, с обзиром да су потребе малолетног АА опредељене на износ од око 60.000,00 до 70.000,00 динара, да је износ од 350 CHF које је дужан да плаћа тужени адекватан износ и да са тим делом тужени је дужан да допринеси издржавању малолетног АА, (а остали део је дужна да сноси законска заступница малолетног АА – његова мајка), који износ је опредељен сходно могућностима туженог као дужника издржавања, његовим имовинским приликама, личним потребама као и обавезама издржавања других лица, односно два детета која се налазе на редовном школовању. Досуђеним износом и доприносом мајке малолетног АА у погледу издржавања обезбедиће се правилан и потпун развој малолетног детета у складу са његовим утврђеним потребама с обзиром да је ранијом пресудом тужени обавезан на плаћање 200 CHF на име издржавања малолетног тужиоца то је суд определио да обавеза плаћања укупног износа од 350 CHF од дана подношења тужбе па убудуће као дана доношења другостепене пресуде у укупном износу од 350 CHF. У преосталом делу је тужбени захтев одбијен.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је на утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право.

Чланом 154. став 1. Породичног закона прописано је да малолетно дете има право на издржавање од родитеља. Према члану 161. став 1. ПЗ прописано је да се издржавање по правилу одређује у новцу, а може се одредити и на други начин али само ако се поверилац и дужник издржавања томе споразумеју. Према члану 162. став 3. истог закона прописано је да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ, дужник издржавања. Нижестепен суд је правилно утврдио потребе које има малолетни АА у погледу његовог издржавања а правилно су и утврђени приходи које остварују законски заступник малолетног АА његова мајка и тужени као његов отац. Правилно је другостепени суд поступио када је преиначио првостепену одлуку у погледу недосуђивања траженог износа у проценту већ у новчаном износу и правилно је определио износ који је тужени у обавези да плаћа за издржавање малолетног АА. Ово из разлога што је евидентно да се тужени налази у Швајцарској, има одређену радњу, месечно зарађује одређене износе новца у швајцарским францима, али тај износ је променљив на месечном нивоу па је тешко утврдити који то реално износ тужени остварује. Стога је практичније да тај износ који је досуђен тужиоцу буде опредељен у фиксном износу у противвредности швајцарског франка јер је адекватнији начин одређивања висине који треба да плаћа тужени. Стога су неосновани наводи из ревизије тужиоца да је суд требао да определи износ издржавања у проценту како је и тражено у току поступка. Ово из додатног разлога што приликом одлучивања у оваквим правним стварима суд има дискреционо право да досуди начин и обавезе издржавања за малолетно дете при чему се мора руководити пре свега интересом издржаваног лица, тј. малолетног детета о чему је другостепени суд у овом случају и водио рачуна. Правилно је нижестепени суд донео одлуку о трошковима поступка јер Породични закон пружа могућност да у случају процене и доношења одлуке о трошковима поступка, може бити одлучено да свака странка сноси своје трошкове у складу са одредбом члана 207. Породичног закона.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је суд паушално прихватио наводе да су његове обавезе у погледу плаћања закупнине за стан у Швајцарској 2.000 швајцарских франака, а ово имајући у виду чињеницу да је евидентно да тужилац живи са супругом и још двоје деце и да мора користити стан одговарајуће површине, а евидентно је да је стандард у Швајцарској виши од стандарда у Србији. С друге стране у току поступка није оповргнута тврдња, од стране законског заступника малолетног тужиоца да тај износ не представља адекватан износ који тужени плаћа у погледу закупнине за стан који користи. Осим тога тужени има и двоје деце у Швајцарској које издржава, која се налазе на школовању а има и других расхода везано за осигурање, плаћање пореза, интернета и сл. У свему томе другостепени суд је правилно водио рачуна и правилно определио износ који је тужени дужан да плаћа тужиоцу на име доприноса за његово издржавање.

Сходно напред изнетом, на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић